

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bândăna, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvoru, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineanul, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădale), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău)-Trărnăveana, Țimișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:

VASILE VLAICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Un cuvânt către cetitori.

Dela începutul războiului mondial în re-
pețite rânduri s'au urcat speșele tehnice ale
revistei noastre, ca și ale tuturor ziarelor și
revistelor din țară și din străinătate. Scum-
pirea hârtiei și a lucrărilor tipografice au silit
de mult toate zărele să-și urce abona-
mentele.

Noi însă până acum nu am făcut-o. Mul-
țămăită sprijinului desinteresat al unora dintre
abonați, n'am fost siliți să apelăm la mij-
locul obicinuit în administrația ziarelor: *la ur-
carea abonamentului*. O foaie de specialitate
a compatrioților noștri, care dispune de un stoc
incomparabil mai mare de inserțiuni și pe
deasupra beneficiază de subvenții, paușale și
câteva mii de abonamente, și-a urcat deocam-
dată abonamentul la 30 coroane anual. O altă
revistă de specialitate, cam în aceleași condiții
materiale, apărând însă numai de două ori pe
lună și în 8 pagini, și-a stabilit abonamentul
la 24 coroane anual.

Față de acestea și față de altele, revista
noastră și-a păstrat abonamentul neatins în tot
decursul războiului până acum. În schimb și-a
făcut datoria, ținând deschise în coloanele ei
toate chestiunile actuale și de interes pentru
abonați și cetitori, făcând incontestabile ser-

vicii reale tuturor acestora și în special mem-
brilor «Solidarității».

După toate acestea credem, că nu va sur-
prinde pe nici unul dintre abonații noștri, dacă
cu începerea din 1 Iulie n. a. c. restabilim

abonamentul anual la 20— coroane,
„ semestral la 10— „

Am evitat intenționat expresiunea *urcare*
de abonament, deoarece abonamentul revistei
până în 1 Ianuarie 1902, și în timpuri normale
eră tot de 20— coroane anual, deci n'ar fi
nimic deosebit, dacă în împrejurările grele de
astăzi am reveni la penultima cifră a abona-
mentului. Reducerea abonamentului dela 20—
cor. la 12— cor. se făcuse atunci treptat, ca
măsură potrivită pentru răspândirea revistei în
cercurile intelectualilor nu tocmai bine situați,
dar aderenți ai revistei.

Din considerațiile acestea rezultă deci cererea
noastră, ca fiecare din On. cetitori și abonați
ai revistei să-și considere de o datorință plă-
cută și folositoare binelui comun, *a răspândi*
revista în cercul cunoștințelor lor. După aproape
19 ani de viață folositoare celor interesați,
cari au întemeiat-o și au căutat-o anume, re-
vista noastră dorește a face un pas mai de-
parte. Ea cere azi intrarea în casa fie-cărui
econom dornic de progres. Cetitorul obiectiv,
răsfoind paginile celor 19 colecții ale revistei,

va constată între altele fără mare greutate, și o pierdere reală cifrabilă a economiei noastre, provenită din faptul, că *nu toți* cei interesați i-au dat sprijinul convenit, câtă vreme grăunțele semănat în pământ bun ar fi putut aduce roade, o sută și o mie. Avem cuvinte de mulțămire recunoscătoare față de toți amicii și sprijinatorii sinceri ai revistei și avem cuvinte de invitare stăruitoare față de toți aceia, cari în lipsa revistei au rămas departe de hora frățască a progresului nostru economic. Profit material pentru sine revista nu a căutat nici în trecut. Tot omul de bine va fi deci pe deplin convins, că întru-cât din răspândirea convenită a revistei ar rezultă un escedent inevitabil, dar neintenționat, cât de mare, acela își va afla totdeauna plasarea potrivită interesului comun.

Cu răspândirea revistei dorim [să meargă mână în mână nu numai popularizarea cunoștințelor speciale economice-financiare, ci și scoaterea la iveală, după putință, a nesecatei comori de înțelepciune a economiei naționale populare, care a rămas prea puțin cunoscută de ai noștri. Cu atât mai bine au cunoscut-o străinii, resp. adeseori au și exploatat-o.

Cursul de până aici al războiului mondial face din ce în ce mai bine întemeiată prevederea, că în viitor toate acțiunile umane vor fi primite de economie și finanțe. Se poate oare admite ca din concertul economic al umanității de mâne tocmai nouă ni se cuvine a rămâne afară? Sau, cine-va profită, dacă hora noastră va fi cea mai mică? Lăsăm la buna apreciere a cetitorilor noștri să răspundă fiecare după părerea sa.

Dacă totuși ne-ar obiecționa cine-va: «*Mai așteptați până după războiu*», credem, că nu greșim, dacă ne-am permite, să ne deosebim de acel înțelept din fabulele vechi, care, dorind să ajungă la celălalt țărm al râului, s'a așezat liniștit dincoace, *așteptând să se scurgă și ultimul val de apă*, pentru-ca să treacă neted.

În ori-ce caz noi vom continua a ne face datorința spre binele și spre mulțămirea tuturor celor, ce ne-au onorat și ne vor onora cu sprijinul lor, iar aceasta o vom face firește în măsura mijloacelor disponibile.

Redacțiunea.

Anunțarea pretensiunilor și datoriilor către străinătate.

Guvernul a dispus prin ordonanța sa Nr. 1702/917 M. E. dela 14 Mai a. c. anunțarea pretensiunilor, pe cari le au asupra străinătății persoanele fizice și morale din țară, precum și a datoriilor, pe cari aceleași persoane le au față de străinătate.

Anunțate trebuie:

1. Toate obiectele (bunurile) mobile și imobile ale supușilor străini, aflătoare în folosința, îngrijirea, administrarea sau posesiunea persoanelor morale sau fizice din țară;

2. Averele întreprinderilor din străinătate, cari în întregime sau în parte formează proprietatea supușilor străini, cu indicarea numelui acestora, a modului, și a proporției în cari participă la întreprindere și a valorii, ce reprezintă partea lor.

3. Datoriile în bani, mărfuri și alte, în ființă față de supuși străini, cu indicarea valorii lor.

4. Obiectele (bunurile) mobile și imobile, ale celor din țară aflătoare în străinătate cu indicarea valorii lor.

5. Averele plasate în întreprinderi din străinătate.

6. Pretensiunile în bani, mărfuri sau altele față de supuși străini cu indicarea valorii lor.

Hârtiile de valoare din străinătate anunțate deja Băncii Austro-Ungare în sensul ordonanței Nr. 4232/916 M. E. dela 14 Decembrie 1916 nu trebuie din nou anunțate.

Nu trebuie anunțate, mai departe, obiectele bunurilor, pretensiunile sau datoriile, a căror valoare nu trece peste K 500.— și premiile de asigurare.

Anunțarea se face pe țări, pe blanchete anume făcute spre acest scop, ce se pot căpăta la biroul statistic central, la camerile și industriale, și la băncile mai mari din țară.

În blanchetele de anunțare se va arăta situația dela 20 Maiu 1917.

Termenul, până la care au trebuit făcute anunțările la Biroul statistic central (M. kir. központi statisztikai hivatal, Budapest II. Heltai u. 5—7) a fost 20 Iunie 1917.

La cerere, Biroul statistic central poate acorda pentru prezentarea blanchetelor de anunțare un respir de 2 săptămâni.

La întrebările, ce le pune și la informațiile, ce le cere Biroul statistic central, cu privire la obligamentul de anunțare etc. fiecare este obligat a da răspunsul precis și conștient, în termenul pus de Biroul statistic central.

Neobservarea dispozițiilor cuprinse în ordonanța schițată mai sus se pedepsește cu închisoare până la 6 luni și amendă în bani până la K 2000.—

Restabilirea ordinii în economia statului și regularea valutei.

— Expozeul ministrului de finanțe din Austria. —

În ședința din 14 Iunie a parlamentului austriac ministrul de finanțe a făcut în legătură cu prezentarea bugetului, un expozeu despre starea finanțelor de stat. La prezentarea bugetului suntem obișnuiți să auzim o mulțime de sume mari despre venitele și cheltuielile statului. În expozeul ministrului austriac a lipsit nota aceasta cu desăvârșire, fiindcă după motivarea, ce o dă în expozeu, o astfel de punere față în față a venitelor și cheltuielilor ar fi fără scop și ar da o icoană falsă atât acasă cât și în fața străinătății. Cadrele bugetului de până acuma sunt, după cuvintele ministrului de finanțe, aruncate în aer (gesprengt) în urma creșterii enorme a cheltuielilor cauzate de războiu. Austria singură are 34 miliarde spese de războiu. Cumcă o sumă așa de enormă de cheltuieli nu se poate contrabalansa cu venituri, cari numai în măsură potrivită sau augmentată, este ușor de înțeles — de aceea ministrul de finanțe a preferit să expună o motivare și o justificare a măsurilor financiare luate până acuma și a indica în liniamente generale programul, ce voiește a-l duce la îndeplinire în viitor. Pentru noi este de interes îndeosebi, ce măsuri au să se iee în chestii, cari ating interesele economice ale ambelor părți ale monarhiei. E știut, că valuta monarhiei este comună. Starea valutei de prezent, după cuvintele ministrului de finanțe, deși e departe de a fi disperată, totuși nu se poate nega, că e conturbată în mod esențial. E un factor de mare însemnătate împrejurarea aceasta, ce de prezent nu ne atinge în mod așa simțitor, fiindcă din motive binecunoscute importul din țări streine e redus la un minimum, dar îndată ce se va sfârși acest războiu, nu vom răsbî să importăm marfa, ce ne trebuie din alte țări, mai cu seamă materiile brute pentru industrie. Atunci vom înțelege pe deplin, ce nex puternic este între valută și între prețurile, ce le vom avea. În recunoașterea acestui fapt, spune ministrul de finanțe, lucrul cel dintâiu, ce va trebui să se facă, este restabilirea ordinii în economia statului și mână în mână cu aceasta, regularea valutei. Dela aceste două lucrări depinde creditul nostru din străinătate și prosperarea noastră după războiu și de aceia ar dori ca să înțeleagă și cele mai largi pături, că este în interesul tie-căruia aceea, ce se va face în direcția aceasta.

Referitor la realizarea tendințelor amintite a semnalat, că în toamna anului acestuia va prezenta parlamentului mai multe proiecte de impozite, cari formând un anumit sistem, vor contribui în mare măsură la restabilirea ordinii în economia statului. În legătură cu acestea se ocupă și cu părerea acelora, cari sunt pentru o soluție radicală prin contribuția odată pentru totdeauna cu o parte anumită din avere

pentru acoperirea cheltuielilor făcute. Ministrul de finanțe încă e de părerea, că vor trebui luate măsuri foarte radicale, pentru ca să fie restabilită ordinea în economia statului, dar totodată accentuează, că chestia aceasta gingașe trebuie rezolvată cu multă chibzuială. Părerea ministrului de finanțe este, că o contribuție cu o parte din avere numai așa se poate statori, dacă măsura aceasta nu împiedecă productivitatea capitalului și a economiei atât de mult încât acestea să îngreueze o retablire și să nu se schimbe sau să se conturbe esențial funcțiunea diferitelor categorii de capital. Așadară ministrul de finanțe preferă probabil o contribuție cu o parte din avere, care ar trebui achitată în mai mulți ani consecutivi. Mai sunt anunțate în expozeu și unele impozite, cari au să pună stavilă consumului irațional, care încă are însemnată influința asupra valutei. În ce privește mijloacele de plată pentru străinătate, se spune în expozeu, că circulațiunea lor liberă va fi încă timp îndelungat limitată.

Principiile expuse mai sus vor fi firul roșu, după care va merge ministrul de finanțe spre realizarea scopurilor ce urmărește. Expozeul ne dă dovadă de o voință hotărâtă, de a recurge cu tact și chibzuială la mijloace radicale, fără de cari nu se va putea restabili ordinea în economia statului. Fără îndoială contribuabilii vor fi atinși, în mod simțitor dar mai bine o lecuire prin operațiune radicală, decât să devină boala cronică.

Viena, în Iunie 1917.

Funcționarii mobilizați.

Ca răspuns la articolul publicat în Nr. 14 din 21 Aprilie a. c. sub titlul acesta, primim din front o scrisoare, pe care o publicăm cu toată prevenirea. Observăm, că scrisoarea ne-a soșit cenzurată de forul militar competent, însă neatinsă la conținut. Iată scrisoarea primită:

Pe câmpul de războiu, la mitraliere 15 Iunie 1917 n.

Domnule Redactor!

Într'un Nr. din lunile trecute, a revistei Dvoastre, pseudonimul W. a scris un articol, atingând chestia schimbării sufletesti, prin care au trecut funcționarii înrolați. — D-Sa, e curios să știe, că funcționarii mobilizați, cu ce capital moral se vor reîntoarce în birourile lor, și ce efecte a avut lunga pauză asupra dexterității tehnice în profesiunea lor?

Între articolele didactice și informative ce dominează în permanență coloanele «Rev. Economice», iată atinsă o chestie socială destul de interesantă și importantă, — și cu toate acestea până azi nu se ivește de nicăiri vre-un răspuns. Cu toate că nu am talentul de a stiliza bine, încerc a face câteva reflecțiuni la chestiunile slevate, în acel articol, — pentru-că sunt vrednice de a forma obiectul unei chestiuni deschise.

Ori-cât de conservativi am fi noi de fire, vremurile mari, pe cari le trăim, au efect puternic și asupra poporului nostru, — mai ales însă asupra intelectualilor.

Tagma funcționarilor a fost una dintre cele mai modeste ale intelectualilor români, ca rol social. Înainte de războiu, am avut cam puțini intelectuali, în raport cu popoarele înaintate. Acum am pierdut, în tot chipul mulți și din acești puțini, câți i-am avut, așa că vremurile de după războiu vor cere dela toți intelectualii noștri mai multă muncă și mai mare interes față de chestiile sociale. Astfel va fi binevenită orice jertfă devotată și conștientă adusă în această direcție. Eu sunt optimist, — și leg multe speranțe de activitatea conștientă a intelectualilor trecuți prin atâtea primejdii al războiului. Iată de ce:

1. În suferințe și neajunsuri se oțelește sufletul și se agerește intelectul omului. Războiul mondial de acum, atât de groaznic, a liferat celor ce au luat în front parte activă, destule ocazii de asemenea natură, astfel că nu numai intelectualii, ci chiar și masa țărănimii simple se va reîntoarce din războiu cu concepții mai precise și mai cristalizate, despre demnitatea și drepturile omului. Intelectualii sunt mai mult supuși transformării sufletești, dictate de spiritul vremii.

2. Ceice în front au luat parte activă la războiu, au avut ocaziunea să cunoască țări și popoare străine. Până aci puțini și-au luat osteneala dintre intelectualii noștri, să facă studiu și experiențe în această direcțiune, — și acest fapt încă este o cauză, că nu am ținut pas cu lumea. Impresiile câștigate acum involuntar, silesc pe intelectuali să facă comparație cu stările inferioare dela noi, și dacă își iubesc neamul cât de puțin, se vor simți îndemnați și obligați, să contribuie cu tot ce se poate la îndreptarea spre bine a stărilor dela noi.

3. Noi Români ne resemnăm și ne împăcăm prea ușor cu starea lucrurilor, chiar și când această stare ne umilește și ne jignește. Ultima și cea mai puternică speranță a mea este, că spiritul vremurilor mari, cari le trăim, ne vor aduce chiar și ceea ce nu merităm: democrația, care va eși triumfătoare din războiul mondial de acum, — va putea face minuni pe toate terenele.

Pare că Te văd, Dle Redactor, că cetind șirele mele de până aci, îți vei pune întrebarea, ce au de-a face toate cele scrise până aci cu chestia, pe care am sulevat-o eu în articolul meu. Formal ai dreptate, — dar ca să am și eu, — voi mai adăuga informațiile de mai la vale. — Am avut și eu ceva pe inimă, și poate că veți fi cu mai multă considerare — având în vedere că șirele acestea Vă sosesc de pe front. Dar Vă mai declar, că eu intenționat am «deraiat». Articolul Dvoastră l-am înțeles, — eu însă am voit cu dinadinsul să dau mai mare importanță activității sociale a funcționarilor de bancă, decât să mă ocup de rolul muncii lor anonime din birou. Desteritatea muncii tehnice de sigur au pierdut-o, în lunga pauză cauzată de războiu, dar acest

neajuns îl vor putea negreșit repara în scurt timp, după reînceperea muncii normale.

Lucrul principal e, că funcționarii de bancă, ca oricari alți intelectuali, se vor reîntoarce de pe câmpul de războiu ca niște cetățeni mai conștienți și mai hotărâți, — și astfel și activitatea lor încă va fi nu numai la masa de scris, ci și pe teren public, — mai rodnică. Atât schimbarea sufletească cauzată de războiu, — cât și spiritul vremurilor nouă îl vor face pe funcționar mai hotărât și mai curajos. Ei își vor căuta și-și vor câștiga negreșit rolul social, care le compete.

Să nu fim oameni mici în vremurile mari — de azi, ci să ne silim din toate puterile să ne facem vrednici de ele.

I. Cioban.

Problemele economice de tranziție și ale păcii.

În 7 Iunie s'au întrunit în Budapesta la o conferință reprezentanții camerelor de comerț și industrie din țară pentru a se consulta asupra problemelor economice, ce vor avea să urmeze cu ocazia desarmării. Pregătirea diferitelor rapoarte și a proiectelor de concluze au fost încredințate secretarilor numitelor camere.

Publicăm și noi, în extras, proiectele de concluze resp. hotărârile aduse. Ele sunt următoarele:

1. Sprijinirea celor păgubiți prin războiu și compensațiunea acestora.

Guvernul și statul vor lua dispozițiile necesare pentru ușurarea lipselor populației din regiunile primejdite prin războiu. Celor scăpătați va trebui să li se acorde în locul prim un ajutor în bani, fie și în măsură mai restrânsă. Pentru reluarea grabnică a întreprinderilor industriale și comerciale vor trebui să fie găsite dispozițiile sistematice trebuincioase; reluarea întreprinderilor va trebui înlesnită prin compensațiune de unelte, și material, prin o înlesnită procurare de materii prime și mărfuri, prin desfacerea grabnică a articolelor produse, prin împrumuturi fără interese și prin credit ieftin. Față de populațiunea din regiunile, ce au fost evacuate, va trebui peste tot să se procedă cu cruțare, în vederea grelelor împrejurări economice, atât în ce privește rechiziționarea proviziilor, cât și în ce privește lucrările, ce trebuiesc săvârșite în acele regiuni. Statul are datorința să compenseze pagubele de războiu, și sarcinile, ce vor proveni din aceste compensațiuni, au să le supoarte toți cetățenii statului.

2. Inoirea Ardealului.

Pagubele de războiu ale Ardealului trebuiesc grabnic constatate și la această constatare să li se asigure influință celor trei camere de comerț din Ardeal cum și celor din Arad și Timișoara. Până la

lichidarea definitivă a compensației pentru pagube, trebuie să li se acorde celor păgubiți anticipațiuni grabnice, cu care ei să poată începe noile lucrări. La înnoirea singuraticilor rami de activitate vor fi de considerat următoarele: agricultura și cultura vitelor vor trebui îndreptate energic în direcția unei producțiuni mai mari; micilor industriași, ale căror ateliere au fost devastate, va trebui să le dea statul un ajutor pentru provederea atelierului cu cele trebuincioase; însoțirile de producțiune industriale sunt a se organiza pe o nouă bază și chestia creditului industrial va trebui rezolvită. Ce privește industria de fabrică, va trebui să se pună iarăș în lucrare acțiunea statului pentru promovarea aceleia. Lipsa de material pentru industrie și lipsa de mărfuri pentru comerț va trebui grabnic înlăturată. Intrebuițarea gazului de pământ în scopul industriei și agriculturii va trebui promovată. Piedecile exploatării comorilor din mine vor fi a se înlătură. Critica situație a politice de circulație a Ardealului pretinde o energică dezvoltare a sistemului de căi ferate ale Ardealului. În fine ar fi de dorit, ca la conducerea transporturilor militare să se poată validă și importante interese de circulație ale populațiunii civile.

3. Promovarea industriei Ardealului și gazul de pământ.

Soluția organizării oficiului pentru economia de tranziție se va face în mai multe direcții. O soluție ar fi, ca problemele economiei de tranziție să fie date ministerului de comerț, în sinul căruia să se înființeze un oficiu deosebit pentru economia de tranziție. O altă soluție se oferă în modul, ca să se creeze un oficiu deosebit din referenți de specialitate exmiși din toate ministerele, cari au să participe la acest oficiu și care să procedă cu drept de liberă dispozițiune în cercul său de acțiune. Ce privește activitatea oficiului pentru economia de tranziție, aceasta va trebui să se razime pe temeiul, că problemele de tranziție ale desarmării să țintească la o înnoire și o nouă întemeiere a economiei naționale; pentru aceea hotărîtor în această privință are să fie numai prosperarea generală economică în viitor. Acest principiu se va putea validă însă numai în cazul, când se va evita orice favorizare a singuratecelor clase și lumină și umbră se vor distribui deopotrivă asupra întregii noastre economii naționale. Comerțul și industria au trebuință la această lucrare de o cooperăție cât mai efectivă. De aceea în acest oficiu vor trebui să figureze reprezentanți ai tuturor intereselor, anume ai camerelor de comerț și industrie, ai industriei de fabrică, ai agriculturii, ai lumii financiare, ai navigației, ai comunicațiunii, ai comerțului engros și ai celui în detalii, ai micii industriei, cum și ai angajaților și muncitorilor. Oficiul pentru economia de tranziție nu va avea un caracter permanent, ci va deveni în scurt timp de prisos.

(Se va continua).

POPORALE.

Ceva despre contabilitatea, dublă în economia dela sate

ori mai bine:

Pune banii în punga Stanii.

Plugarul, economul de vite, negustorul, morarul și alți industriași dela sate învârtesc și ei afaceri. Așadară li se poate vorbi despre contabilitate, căci și ei ar avea un oare-care folos să-și deie seama despre mersul și starea afacerilor.

Insă, de câte-ori e vorba să lămurim pe economi despre rostul lucrurilor înalte dela școli, e bine să nu se toarne totdeauna apă în fântână. Ci numai cu două prilejuri. Căci și fântânile sunt mai ales de două feluri. Unele cu pompă, la cari li-se uscă câteodată pistonul și nu mai pot suga apa; așadară omul varsă ceva apă în țevă, ca să se umezească, să se umfle pistonul și să poată trage apa mai departe.

Altele sunt fântânile cu găleată. Și în acestea e obicei românesc a turna uneori puțină apă sfințită, după-ce economul și-a curățit fântâna, în care a ajuns ceva necurătenie.

Altcum nu trebuie să torni tocmai apă în fântână și tot astfel nici nu e de lipsă să dai totdeauna povețe acelora, dela cari însuși trebuie să înveți atâtea, ca dela economii noștri. Mulți din ei n'au avut parte de carte, dar aproape toți au învățat să cunoască scriptura pământului, adevărul soarelui, puterea apei și a vântului, prețul sudorii, slăbiciunea oamenilor și altele. Așa, că, dacă are cap, minte nu-i mai trebuie; însă, dacă are minte, nu-i stă mintea în loc, ci el știe de unde curge și încărău se scurge apa. Câteodată îți taie apa, altă dată ți-o adună. Cărțile lui de afaceri sunt grajdul, șura, cămara, curtea, grădina, ogorul și mai ales punga (chimirul) adevărată. Căci una o poartă Stan, pentru tot felul de plăți și cheltuieli, iar alta o îngrijește Stana, pentru banii adunați din afacere. Una fără alta nu se poate.

Adevărat: unul pune, altul ia: și-așa merge afacerea. De aceea Stan, ca econom cu cap, va îndreptă afacerile așa, ca să se întoarcă la Stana. De-aici e vorba: caută banii în punga Stanii. Stan se îngrijește numai, ca punga lui să nu scadă fără socoteală, ci să crească punga Stanii.

Din contră Stana poartă de grijă, ca Stan să nu fie silit să plătescă prea mult, în același timp ea caută căile și mijloacele, ca să între banii la casă, cât de mulți, și-atunci contabilitatea dublă e gata, numai banii trebuiesc numărați.

Astăzi însă cei mai mulți economi sunt mobilizați. Soțiile acestora au uitat, se vede, obiceiul bun de contabilitate și au plecat pe calea cheltuielilor fără rost. Iar ca bărbatul să nu vază scăderea averii, se folosește azi și Stana de gogorița scumpetei și fără nici o frică de păcat ia câte o coroană pe litrul de lapte

(dar e mestecat cu apă), suie prețurile ouălor și puilor, ale zarzavatului și alte lucruri, deși ploaia, pământul și soarele sunt tot cele, cari au fost.

Așadară aici n'ar strică puțină povață de contabilitate dublă (s'a cam stricat fântâna), pentru-ca să știe Stana, că în lipsa lui Stan nu trebuie să suie prețurile păgânește, ci trebuie să închidă punga lui Stan și atunci e destul, dacă *pune banii în punga Stanii*.

Cineștie.

AGRICULTURĂ.

Prospectele recoltei din acest an. Timpul a fost în genere puțin priincios. Luna Maiu a acestui an a fost neobicinuit de secetoasă, ceea ce, natural, a avut o influință nefavorabilă asupra situației semănăturilor. Numai pe la sfârșitul lui Maiu și începutul lui Iunie s'a ivit o întoarcere spre bine a timpului, căzând întâi ploi mai dese și mai extinse, după aceea mai puține și rare, cari în tot cazul au fost foarte binevenite, însă nu îndeajuns.

Astfel starea semănăturilor nu e nici pe de parte așa de favorabilă, după cum a fost considerată mai înainte. Înainte de toate, prospectele recoltei *grâului*, care este planta de căpetenie, sunt binișor îndestulătoare. Slabă este starea grâului mai ales în o parte a regiunii Tisei, unde dela început s'a arătat mai slab. Dar cu toată seceta din Maiu, oarecare îmbunătățire a urmat și aici în timpul din urmă. În genere formarea grăuntelui la grâu se face în mod îndestulitor: ea ar fi luat o dezvoltare și mai multumitoare, dacă ar fi urmat ploi îmbelșugate în zilele din urmă. Dar cu toate aceste putem conta la o recoltă aproape mijlocie. Recolta de paie însă va fi în tot cazul slabă, pentru că paiul pretutindeni a rămas scurt.

Starea *secării* este mai slabă decât a grâului; deoarece ea a suferit de ger. Dar și asupra secării s'au dat în zilele din urmă rapoarte, cari lasă să se întrezărească o îmbunătățire.

Neîndestulitoare este starea semănăturilor de primăvară: a *orzului și ovăsului*. Amândouă aceste fructe au fost în parte semănate târziu și în lipsa de ploaie, au rămas îndărăt în dezvoltare. Ele promit numai o recoltă submijlocie; dar urmând și acum ploi îndeajuns, s'ar mai putea încă îmbunătăți.

Ce privește starea *cucuruzului*, aceasta peste tot se arată îndestulitoare. Cucuruzul semănat de timpuriu s'a dezvoltat bine și mai ales în ținuturile sudice, cari sunt cele mai însemnate pentru producțiunea de cucuruz, starea lui este cu totul îndestulitoare. Numai cucuruzul semănat târziu s'a dezvoltat mai nepotrivit și are trebuință în grabă de ploi îmbelșugate, cari ar putea să aducă peste tot o îmbunătățire. Natural, ploaia este de dorit pretutindeni și pentru *cucuruzele*, cari sunt mai bine dezvoltate.

Și pentru celelalte plante de săpat, anume pentru *cartofi*, o ploaie bună, ce ar veni în curând, ar putea să ajute mult ca recolta să devină destul de multumitoare.

Ploile, ce au căzut dela începutul lui Iunie nu au fost deopotrivă repartisate. În unele locuri a ploat bine, în altele puțin, iar în altele aproape numai au stropit. Cu totul fără ploaie au rămas numai singuraticile fășii din țară. Unde a ploat, aceste au avut cea mai binefăcătoare influință asupra vegetațiunii.

Fiindcă însă în cele mai multe regiuni a ploat mai mult sau mai puțin, nădejtile pentru o recoltă suportabilă se întăresc. La aceasta contribuie și alte fapte însemnate; după «Pester Lloyd», veștile cu privire la starea semănăturilor în *Germania* sunt peste tot îndestulitoare și și în *Austria*, unde în ultimele zile a ploat binișor, starea semănăturilor este destul de favorabilă.

Peste toate acestea, veștile, cari vin din regiunea ocupată în *România*, sunt foarte promițătoare.

În România sunt cultivate 90—95 procente ale ținutului ocupat și plantele s'au dezvoltat bine sub influința ploilor căzute în deajuns. Resultatul recoltei în România, și de altcum și acele ale câmpurilor satisfăcător dezvoltate din *Serbia* și din *celelalte țări ocupate* vor contribui în tot cazul îndeajuns la asigurarea hranei populațiunii din toate țările Europei centrale pentru cea mai deaproape campanie.

CRONICĂ.

Terminul de subscripțiune al împrumutului de război ungar VI, care a expirat la 12 crt. s'a prolongit până la 26 Iunie 1917.

Prețul de subscripțiune este fixat până la acest termin cu K 96.53.

Resultatul de până acum al subscripțiunii este deplin multămitor și este întemeiată speranța, că rezultatul final va întrece chiar suma subscripțiunilor asupra singuraticelor împrumuturi anterioare.

Băncile noastre încă și-au luat partea destul de considerabilă la împrumutul VI de războiu, ca și la emisiunile de mai înainte. Cifra subscrisă la ele atinge mai multe milioane. La «Albina» din Sibiu singură s'au subscris până acum aproape K 1.300,000 (din care K 300,000 este subscripțiunea proprie a acestui institut, apoi la «Furnica» Făgăraș circa K 70,000— la «Cassa de păstrare», Săliște peste K 250,000— etc.

La acest din urmă institut s'au subscris în total la cele șase împrumuturi K 1.774,750— din care sumă K 400,00 pentru portofoliul propriu.

Noul guvern. Noul guvern a cărui listă a aprobat-o regele în 15 l. c. se compune din: *Contele Maurițiu Eszterházy*, ca premier; *Gabriel Ugron*, interne; *Gusztáv Gratz*, finanțe; *Vilhelm Vázsonyi*, justiție; *Bela Mezóssy*, agricultură; *contele Albert Apponyi*, instrucțiune publică; *contele Teodor Batthány*, alătere; *Alexandru Szurmay*, apărarea țării; *Béla Serényi*, comerț; *contele Aladár Zichy*, Croația și Slavonia.

*

Noul ministru de finanțe. Noul ministru de finanțe *Dr. Gustav Gratz* este o personalitate prea bine cunoscută în lumea economică și financiară. A aprofundat chestiunile financiare și cu deosebire chestiunile de politică vamală și comercială în măsură deosebită, așa că pe acest teren s'a distins deja ca tinăr. Mai mulți ani a fost directorul reuniunii marilor fabricanți, unde a succedat pe *Loránt Hegedüs*. În sesiunea parlamentară trecută a pronunțat un remarcabil discurs asupra relațiilor economice și financiare și în special asupra politicii vamale din viitor a monarhiei. În același timp a fost numit șef de secție în ministeriul de externe, unde avea referada chestiunilor de politică externă. Provizor ia conducerea ministeriului de finanțe, unde probabil va fi succedat de actualul guvernor al Băncii Austro-Ungare, *Dr. A. Popovits*.

*

Dr. E. Hantos, — docent la universitatea din Budapesta. *Dr. E. Hantos*, directorul reuniunii regnicolare a institutelor financiare, din Budapesta, binecunoscut publicului nostru cetitor și din diferite lucrări ale sale, menționate în revista noastră, a fost numit docent la universitatea de științe din Budapesta pentru catedra științelor financiare. A publicat mai multe lucrări de specialitate atât din domeniul chestiunilor de bancă, cât și mai ales în timpul din urmă, din domeniul finanțelor statului. O lucrare mai nouă a sa a fost premiată de academia maghiară. (*Mobilizarea finanțelor*.)

*

Școala civilă de fete a „Asociațiunii“, și-a încheiat anul școlar 1916/1917 cu examenele ținute în 15 și 16 crt.

Din anuarul XXXI publicat de directorul școlii, *Dr. V. Bologa*, se vede, că împrejurările extraordinare de grele ale anului au împiedecat funcționarea internatului și astfel se explică numărul redus la totalul de 32 al elevilor școlii civile în toate patru clasele.

Înștiințările pentru anul viitor se vor publica mai târziu de către Comitetul Asociațiunii.

*

Lista comisionarilor societății pentru produse de războiu, publicată pe sezonul 1917 conține și următoarele firme de pe teritoriul de interes cetitorilor noștri:

Arad: Kornis Zsigmond és Márton, Nemes Géza.

Delta: Bruner Testvérek;

Kolozsvár: Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t.

Lugos: Lugosi Népbank.

Marosludas: Áron Móricz.

Marosvásárhely: Marosvásárhelyi Bank és Takp. R. T. Székely Gazdák szövetkezete.

Nagybecskerek: Deutsch lakab és Társai, Torontálmegeyi Takarék és Hitelbank.

Nagykároly: Nagykarolyi Önszegélyző Népbank, Weinberger Ferencz.

Nádlac: „Nádlăcana“, inst. de credit și econ.

Oradea mare: Egyesült Bank és Takarékpénztár r. t., Schönfeld Lajos.

Palanca: Abelsberg és Orova;

Szabadka: Kohn Mór.

Sátmar: Szatmárvármegyei Takarékpénztár.

Șimleul-Silvaniei: Syilágysági Gazdák Bankja r. t.

Timișoara: Klein Vilmos örökösei; Samek Gáspár; Délmagyarországi Gazdasági Bank r. t.

Turda: Torda-Aranyos Vármegye Takpt. r. t.

Ujvidék: Ujvidéki Népbank R. R., Handler és Krishaber.

*

Numărul orfanilor de războiu. Conform unor date statistice, compuse în baza datelor prezentate de scaunele orfanale din țara întreagă, numărul total al orfanilor de război se cifrează în Ungaria cu 97,972. Municipiile comitatense participă la această cifră cu 82,798, cele orașenești cu 7,385, orașele cu magistrat cu 7, 302 și comuna Bichis-Ciaba singură cu 487. Din numărul total al orfanilor de războiu se află sub îngrijirea mamei lor 92,307, adică 94,22% sub îngrijirea tutorilor delegați 2,116 adică 2,16%, la rudenii 2,153, adică 2,19%, la familii binefăcătoare 100 sau 0,1%, la părinți adoptivi 31 sau 0,03%, în asiluri de copii de ale statului 987 sau 1,01%. Sub îngrijirea corporațiilor de binefacere se află 184 sau 0,2%, iar 94 sau 0,09% se susțin din averea lor proprie.

Sumarul:

Un cuvânt către cetitori. — Anunțarea pretensiunilor și datorilor către străinătate. — Restabilirea ordinii în economia statului și regularea valutei. — Funcționarii mobilizați. — Problemele economice de tranziție și ale păcii. — *Poporale*: Ceva despre contabilitatea dublă în economia dela sate. — *Agricultură*: Prospectivele recoltei din acest an. — *Cronică*: Terminul de subscripțiune al împrumutului de război ungar VI. Noul guvern. Noul ministru de finanțe. *Dr. E. Hantos*, — docent la universitatea din Budapesta. Școala civilă de fete a «Asociațiunii». Lista comisionarilor societății pentru produse de războiu. Numărul orfanilor de războiu.

Contabil

cu praxă de bancă de preste 22 ani caută aplicare la o bancă mai mare pentru salar anual de 3,600 cor. și bani de cvartir, pe lângă acord contractual pe o durată de minimum 6 ani. Adresa sub «Liber» la administrația revistei.

„ȘERCĂIANA“

instituit de credit și de economii, soc., pe acții în Șercaia. — takarék és hitelintézet részv. társaság Sárkány.

CONVOCALLRE.

Pe baza §-lui 16 din statutele societății, se convoacă prin aceasta

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 15 Iulie st. n. 1917, la 2 ore d. a., în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării, numirea notarului și a celor 2 verificali ai procesului verbal.
2. Raportul anual al direcțiunii, Bilanțul anului 1916 și raportul comitetului de supraveghiare.
3. Alegerea a 7 membri în comitetul de supraveghiare cu mandat pe 3 ani.

Domnii acționari, cari voese a participa la această adunare generală în persoană, sau prin plenipotenți, sunt rugați a-și depune la cassa societății acțiunile, eventual plenipotențele lor înainte de adunare.

Șercaia, în 14 Iunie 1917.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

Az alapszabályok 16 §-a értelmében ez által meghivatnak

a XIII-ik rendes közgyűlésre,

mely 1917 évi július hó 15-én délután 2 órakor az intézet helységében fog megtartatni.

TÁRGYAK:

1. Az ülés megnyitása, a jegyző és két jegyzőkönyv hitelesítőnek megnevezése.
2. Az igazgatóság évi jelentése, az 1916 évi mérleg és a a felügyelő bizottság jelentése.
3. 7 felügyelő bizottsági tag 3 évi időtartamra való megválasztása.

Azon részvényesek, kik részt akarnak venni ezen közgyűlésen személyesen, vagy meghatalmazott által, felkértenek a részvényeiket a társaság pénztáránál a közgyűlés megkezdése előtt letenni.

Sárkány, 1917 június 14-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.	Contul Bilanț la 31 Dec. 1916.	Mérleg-számla 1916. dec. 31-én.	Pasiva — Teher.	
	K f		K f	
Cassa în număr — Készpénz	76·01		Capital social — Alapítóke	150,000·—
Bon la bănci — Saját betétek	162,111·06	162,187·07	Fond de rezervă — Tartalék alap	124,309·42
Efecte în portofoliu — Tárzában lévő értékpapirok	22,960·—		Fond de pensiuini — Nyugdíj alap	12,601·91
Efecte de amortizat — Megsemmissitendő értékpapirok	21,040·—	44,000·—	Fond de binefaceri — Jótékonyági alap	7,607·16
Cambii de bancă — Bank váltók	482,289·80		Depuneri spre fructif. — Betétek	744,667·22
Credite camb. cu acop. hip. — Jelzalogilag bizt. váltók	302,860·—	785,149·80	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	1,338·—
Imprumuturi pe oblig. — Kötelezvényes kölcsönök		6,345·50	Depozite de cassa — Pénztári letétek	23,785·72
Cont-curent — Folyó-számla		11,028·68	Imprum. hip. cedate — Enged. jelzálogos kölcs.	23,021·50
Casele societății — Intézeti ház		48,000·—	Diverși creditori — Különféle hitelezők	1,916·56
Anticipațiuni — Előlegek		7,607·08	Interese transit. anticip. — Átmeneti kamatok	260·—
Diverși debitori — Különféle adósok		736·74		
Mobiliar — Felszerelés		900·—		
Perdere — Veszteség		23,552·62		
		1,089,507·49		1,089,507·49

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-számla.	Credit — Követel	
	K f	K f	
Interese: — Kamatok:		Interese: — Kamatok:	
pentru dep. spre fructif. — takarék betét után	35,514·37	dela cambii de bancă și hip. — bank és bekeb. váltók után	29,272·—
pentru impr. hip. cedat — enged. jelz. kölcsönök után	1,841·84	dela depuneri proprii — saját betétek után	4,373·98
Spese: — Költségek:		dela efecte — értékpapirok után	1,167·06
spese de birou — irodai költségek	1,216·47	dela oblig. — kötelezvények után	51·70
salare — fizetések	7,432·50		34,864·74
bani de cvartir — lakpénz	1,160·—	Chirie dela casele soc. — Intézeti házbérfelvédelem	1,732·50
Contribuțiune: — Adók:		Provizioni — Jutalékok	963·84
dare directă și comunală — egyenes és községi adó	6,010·50	Perdere — Veszteség	23,552·62
10% la interesele de dep. — 10% betéti kamattal	3,551·52		
Perdere la efecte dispărute în urma invaziunii — Veszteség az invázio folytán eltűnt értékpapiroknál	4,386·50		
	61,113·70		61,113·70

Șercaia, la 31 Decembrie 1916. — Sárkány, 1916. december hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Emiliu Popp m. p.

Ioan Popița m. p.

Rosalim Mijea m. p.

David Vlad m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului. — Alohított felügyelő bizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és ezeket az intézet könyveivel összhangzásban találtuk.

Șercaia, la 14 Iunie 1917. — Sárkány, 1917. június hó 14-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ioan Maier m. p.

Petru Danciu m. p.

Zosim Oana m. p.

George Mijea m. p.

Petru Boeriu m. p.

Matei Jiga m. p., revizor expert al «Solidaritătii» — a «Solidaritatea» szakértője.